

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1602. Soc. 63.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

tum seditio adversus Collegium non fuerit. Crediderunt sub prætextu Gymna-
sii domestici viam sterni publicis scholis. Conquesti sunt in Castella de nobis
apud Regem. Cum inde Ulyssiponem remitterentur, non curati à Pro-rege
iporum clamores: imò quòd autores tumultuum citati, ut coram Pro-rege
rationem darent, non comparuissent, acerbè adversùs ipsos pronunciatum. Ob-
stitit tamen executioni sententiæ Societas, & justam Pro-regis iram placavit.

Annus 1602. Soc. 63.

I.

Solverant è Tago ad Indiam naves senæ: in eis veñti sexaginta nostræ So-
cietatis operarii, distributi in naves quatuor. Lusitani erant quinque & Profecti ad Indiam.
viginti, ex Italia reliqui, Duce Patre, Alberto Laërtio, qui numero huic
insuper adjunxit tirones decem. Scio Catalogum proficiscentium ad Indiam
solum recensere octo supra quinquaginta, sed ex aliis documentis firmis hausi,
quæ scribo. Ad nostra tempora non solvit ad Indiam æquè numerosum & glo-
riosum agmen. Ex his quinque sunt coronati martyrio, Sebastianus Vieira,
Michael Carvalius, Benedictus Fernandus Lusitani; Antonius Robinus, & Jo-
annes Baptista Zola, Itali; omnes Japonia Cælo immisit. Vigestimâ quintâ
Martii in altum provectæ naves, Septembri Goanum omnes ingressæ portum.
De nostris septuaginta nè unus quidem obiit, rarâ felicitate in tam longa navi-
gatione, & tanto numero. Forsan ex his in navem admisis unus fuit Antonius
Socirus Borbenfis, Martyr in Ceilamo; nam Alegambus in *Mortibus Illustri-*
bus ait Socirum cum Alberto ad Indiam migrasse. Alius ejusdem nominis re-
latus in catalogo Indico item cum Alberto profectus erat Interamnenfis, &
obiit Malacæ.

2. Ad Brasiliam undecim contenderunt, omnes Lusitani, quatuor sacer- Profecti in Brasiliam.
dotes, coadjutor unus, cæteri nondum initiati. In eis P. Ludovicus Figueira
Almondovarenfis, de quo suo loco dicitur, mortuus in regressu ad Marano-
niam.

3. Inter alios heterodoxos à Nostris ad fidem traductos Ulyssipone Res Domus Professæ Ulyssiponensis.
singularem meretur memoria ille, qui à teneris virtus hæreseos bibit; subinde
desperatâ corporis salute, unum de nostris sacerdotibus ad se accivit; coram
eo detestatur errores suos, expiat animam totius anteaactæ vitæ homologefi: quâ
finitâ ejecit per os maculis distinctum colubrum, ægritudinis causam; atque ita
animi, & corporis sanitatem est indeptus.

4. Cum populus concursu magno, & non minore pietate feriis sextis
Quadragesimæ decurreret pias stationes, quas de paisibus Domini, ad montem
Calvariæ designaret Sodalitas S. Crucis instituta in Cœnobio Eremitarum D. Au-
gustini, non defuere in tanta multitudine, qui minus decentia quæpiam com-
mississent. Idcirco Archiepiscopus vetuit ejusmodi concursus. Patres Domus
Professæ, ut Sodalium innocentiam tuerentur, conveniunt Præsulem, suadent
paucorum malitiam non antependendam multorum pietati; vix esse concursus
pios; ubi se non inserat aliquorum pravitas, nec propterea illos omitti, aut pro-
hiberi. Rationibus sanis acquievit prudens antistes, indulsitque restitui piam
frequentiam.

5. Solemnitas divi Rochi Patroni Domus Professæ celebratur magno
apparatu, ipsâq; die declaratur clausam ædem salutis, atque extinctas esse pestis
omnes reliquias. Ut enim jam diximus, non penitus id genus mali cesarât ab
anno 1599.

6. Singularis DEI providentia refultat in captivitate P. Fernandi Cardi- Charitas No- strorum.
ni. Anno superiore, ut retulimus, mortuo P. Joanne Madureira, Cardiniis
cum aliis delatus est à piratis Londinum. In ea urbe noster Michael Roger sa-
cerdos omni industriâ modum quærebat, quo posset Ulyssiponem mittere quinque;
Illustrissimas puellas, quarum duæ erant è Regiæ familia. Rem summopere ju-
vit
Antonius Franco.

vit Cardinius datâ pecuniâ ad itineris sumptum, quæ per schedas esset recipiendâ Ulyssipone. Navicularius numis è Cardinio inducitur, ut furtim eas transvehat in Caletum Galliæ urbem. Inde terrestri itinere Matritum, ac demum Ulyssiponem petivère, omnium exceptâ plausibus, & post dies aliquot ingressâ monasterium S. Birgitæ de monte Sione, Anglarum virginum asylum.

Res Collegii
Conimbriciensis.

7. Epidemiæ malum, quod extinctum putabatur, revixit Conimbricæ. Præstò erant denuo nostri, sospitesque reversi sunt. Hæretici factâ exsensione in oppido Figueira prope Mundæ fluminis ostium diripuerant domos ac templa, divorumque simulacra profanârunt. Per lato Conimbricam nuncio, Rector Academicus addixit, quantâ potuit celeritate, militiæ scholasticos, ac Figueiram festinavit: duo sacerdotes nostri ivère comites: porrò in re tam urgenti Collegium nostrum juvit scholasticas cohortes misso abundè commeatu. Ad famam adventantis auxilii properè suas naves Hæretici repetièrunt, pueris duobus Anglis in hac festinatione ad litus relictis, captivis nostris, sed felicibus captivitate suâ, nam perducti Conimbricam, & catechesim in Collegio edocti, fidem Catholicam Romanam amplectuntur: eos subinde suos inter domesticos Episcopus adscripsit.

8. Prodigio simile est, quòd faciente primam missam Presbytero in templo divi Joannis de Almedina fortè in linteum (Corporale vocant) deciderit guttula vini consecrati. Repositum in vase abluendis baptismate infantibus destinato, ut lavaretur. Post triduum reperitur totum guttulis sanguineis aspersum. Id auxit admirationem, quòd aliud linteum appositum similes notas non habuerit. Episcopus jussit examinari linteum in Collegio; censurè Patres non carere prodigio. Servatur hætenus in templo nostro inter Divorum reliquias.

Tironum fervor.

9. Ex eo Collegio duodecim prodierunt in diversas regiones ad prædicandum Dei verbum, Aliquot tirones instituère peregrinationes solitas. Ostendit res ipsa Deum infirma mundi elegisse, ut confundat fortia. Supra quinquaginta discordias composuère. In oppido quodam duo de præcipuis, neque hominum, neque loci, neque Dei reverentes, eò vāsani furoris prolapsi sunt, ut coram sacerdote sacram tollente hostiam alter alteri alapam infregerit. Res ad arma venit, multumque sanguinis fuisset profusum, nisi qui aderat populus, irritatos in mutuam cædem divulsisset. Eodem tempore tres nostri tirones oppidum ingressi, quod gestum erat, audierunt: conveniunt utrumque, & tametsi primùm irrisi, & ceu simplices ac imberbes explosi, mutuam tamen pacem ferinis cordibus persuasère. Alibi, cum Eucharistia in templo non servaretur, evenit, ut plurimi sine viatico obirent. Rem indignam tirones execrati, auctores sunt, ut SS. Eucharistiæ sodalitiū instituatur, eique flamma perpetua in templo ardeat.

Moritur P.
Gonfalus
Dinifus.

10. Septima dies Aprilis cryptam aperuit Conimbricæ Patri Gonfalo Dinifio Coadjutori spirituali, nato Tavadedi. Annis plurimis procuravit bona Collegii in prædio *Goleta*. Quamvis statio foret ejus valetudini parùm amica, nunquam id significavit, sed æquanimis tulit corporis afflictationes. Vixit semper memor sui profectus, & exercitorum, quibus fovetur, & augetur virtus.

Moritur P.
Petrus Lufius.

11. Eboræ 14. Martii desit inter mortales numerari P. Petrus Lufius, è regno Valentia oriundus. Annis viginti professus Theologiam, & in Eboracensi Academia creatus est Doctor. Scribitur fuisse primus, qui in scholis dictavit *Unionem hypostaticam in positivo consistere*. Adjunxit sapientiæ, ceu gemmam annulo, singularem virtutem.

Moritur P.
Joannes Rebellus.

12. Ibidem 24. Julii animam egit P. Joannes Rebellus, natus in Prato Lamecensi, Conimbricæ Societati nomen dedit. Quo die ingressus est, existimans sibi necessarium fore lecticarium instructum, apportari secum curabat stragulum, culcitram & lodices. Magister Candidati humeris totum onus referri jubet, restituique domui, unde adferri fecerat. Paruit sine mora, ac reversus tironibus adscribitur, non sine prælagio futuræ sanctitatis ex initis tam generosis conjectæ.

13. Emen-

13. Emenso studiorum curriculo, totum se addixit missionibus obeundis, in Transtagana plurimum Provincia. Insignis fuit in erigendis sodalitiis Eucharistiae. Passuum Domini, Virginis, atque in subsidium purgantium animarum. Auxit sacrum imaginum cultum, innumeras distribuendo, quas ipse stanno aut plumbo imprefferat. Venerabilis P. Ignatius Martinius magnam de Joannis virtute habuit opinionem.

14. Quam bonus aliis, tam in seipsum crudelis. Suspenso fune de collo suo, cujus partes extremas innexerat Crucifixi pedibus, se flagellis concidens clamabat, sic puniri vile mancipium, quod crucifixisset Dominum suum. Saepe eodem apparatu alta nocte in loco semoto, voce stentorea ingeminabat, supplicium esse, quod DEUS justus Judex imperasset sumi de Joanne Rebello peccatore.

15. Cum in supremo morbo pes ei refecandus foret, vincula, quibus alligari debebat, generose respuit: sed Crucifixi simulacrum complexus tulit immotis sectionem. Id simulacrum, quo in missionibus est usus, hodie servatur Eborae in cubiculo Magistri tironum. Sodalitates ab ipso instituta mortuo Rebello iusta persolverunt; narraturque pro eodem diversis in locis centies cantatum officium defunctorum.

16. Anni superioris procella Collegii Portuensis Gymnasium firmiter reddidit. Jussit Rex ob turbas excitatas carceri mancipari triumviros senatus urbani: ipsos tuendos, atque liberandos Regis ira suscepit Societas, quam adeo oppugnarent. Admirati charitatem sibi ipsis succensebant, quod tam insensu fuissent Collegio. Erigitur insuper Sodalitas pro scholasticis, cui nomina dedere Episcopus, urbis summus Praefectus, Comites Tarouensis, Penaguensis, Senatores Concilii Regii, & praecipua Nobilitas.

Gymnasium Portuense, & Sodalitium.

17. Conimbricae die dicatae S. Michaeli Archangelo sumpsit exordium Sodalitatis opificum consecrata Virgini de Nivibus, quae indies magis efflorescit. Bracharum supplicatio de Passibus Domini instituta.

Sodalitium Conimbricæ, Supplicatio de passibus Domini. Magisterium filii Proregis.

18. Consensit P. N. Claudius, ut unus e nostris in Domo Professa Latii sermonis leges traderet filio primogenito Proregis. Volebat is, ut Magister adiret quotidie palatium, ibique adolescentem instrueret. Verum declinavit Provincialis, ne praeberetur ansa Dynastis aliis rem eandem petendi, quibus sine multis incommodis satisfieri non poterat.

19. Theotonius Eboensis Archiepiscopus, Matrili apud Regem de summi momenti negotiis acturus, die 29. Julii ad aeternam quietem corpore solutus convolvit. Cadaver Eboram deductum in Coenobio PP. Capuccinorum extra muros conditum est. Plurimum favit Ecclesiae Japonicae, nostrisque in ea vinea laborantibus, quorum sudores apud eas gentes typis mandari fecit opere dicato Heroibus nostris Francisco Xaverio, & Simoni Rodericio. Hujus cineres decreverat, facultate jam obtenta, condere sepulchro marmoreo; Mors opus prohibuit. Theotonii Successor a Rege nominatur Alexander Brigantinus.

Theotonius moritur.

Annus 1603. Soc. 64.

1. Graviores totius Provinciae Patres convenerant ad comitia pro eligendo Procuratore Romam mittendo. Favere suffragia P. Doctore Francisco Pereira. Unum e postulatis erat, ut singulis Sabbathis Litaniae Virginis aliarum loco, quas Sanctorum vocant, recitarentur. Pater N. Generalis rem commisit arbitrio Provinciae Praefidis, invaluitque deinceps hujusmodi pia consuetudo.

Conventus Provincialis.

2. Quindecim in duas divisi naves Indiam expeditionem susceperunt, octo Lusitani, ex Italia reliqui. Eos inter numerabatur P. Antonius Proensa Fundanensis, qui egregiam operam praestitit in contagio Conimbricensi; Joannes

Profecti ad Indiam.